

vestnik

"MESSENGER" GLASILO ZVEZE SLOVENSkih DRUŠTEV V AVSTRALIJI

LETNIK XXI, ŠTEV. 5—6

Registered for posting as a periodical — Category "B"

MAJ—JUNIJ 1976

Published by:
Slovenian Association, Melbourne
P.O. Box 185 — Eltham, Vic., 3095
Address for Sydney:
Slovenian Association, Sydney
P.O. Box 93, Fairfield, NSW, 2165
Telephone:
Melbourne: 459 8860
Editor:
Marijan Peršič
Set up and printed by:
Polyprint Pty. Ltd.
Price — cena:
20c
Annual subscription — letno:
\$2.00

POMAGAJMO BRATOM V NESREČI —

NAŠA SLOVENSKA DRUŠTVA VAS PROSIJO

Dragi rojaki,

V senci velike naravne katastrofe, ki je pred par tedni zadela severovzhodni del Italije in v poplavi poročil s težko prizadete furlanske pokrajine so le počasi prišle do nas vesti, da potres tudi nekaterim krajem naše stare domovine ni prizanesel.

Narava seveda ne pozna umetno ustvarjenih državnih meja, niti jezikovnih razlik in tako se tresenje zemlje ni ustavilo ob mejnih kamnih nego je zajelo tudi severozapadno področje Slovenije, predvsem Tolminsko in Goriško okolico.

Razsulo in škoda sta v primeru z ono na italijanski strani mnogo manjša in na srečo bilo izgubljeno samo eno človeško življenje. Toda samo v Tolminu, Novi Gorici in okolici je ostalo brez strehe okoli 4000 ljudi a gmotna škoda gre v milijone. Večina prizadetih živi s tem malo, kar jim je uspelo rešiti v zasilnih šatorskih naseljih katera so na hitrico postavile in uredile jugoslovanske vojaške enote.

Vzelo bi mnogo časa in denarja predno se bodo ti naši rojaki lahko spet vrnil v normalne razmere in predno bodo popravljene in na novo zgrajene poškodovane in porušene stavbe.

Medtem ko je strašna tragedija po Furlaniji dala širom sveta povod veliki akciji za pomoč tem krajem pa je istočasno zasenčila potrebe in težave, ki jih je potres povzročil na naši slovenski strani in prizadeti kraji na Tolminskem in Goriškem lahko le malo računajo na podporo svetovne javnosti

To dejstvo je dalo povod večini slovenskih društev po Avstraliji, da so uvidela, da bomo morali Slovenci sami nositi breme pomoči prizadetim rojakom in jim pomagati, da čimprej pridejo zopet vsaj pod trdne strehe.

Zastopniki slovenskih društev v Viktoriji, ki so se zategadelj zbrali v soboto 22. maja v prostorih Slovenskega društva v Melbournu, so sklenili, da bodo skupaj pričeli denarno zbirko za Potresni sklad prizadetim na Tolminskem in Goriškem.

Z zavestjo, da je v slogi moč večja in uspeh bolj zanesljiv prihajamo pred vse rojake v Viktoriji s pozivom, da se odzovejo naši skupni prošnji ter priskočijo na pomoč bratom v stiski.

Slovenci v Avstraliji se lahko štejemo med srečne, kajti po večini smo si s trdnim in poštenim delom ustvarili življenjske pogoje, ki so visoko nad povprečnim svetovnim nivojem. Zato nam ob misli na nesrečneže doma ne sme biti težko globoko poseči v žep. Navadna računica nam pove, da ako vsaka družina daruje vsaj po \$10, bomo kaj kmalu nabrali znatno vsoto denarja.

Naravno se bodo mnogi vprašali kako bo nabrani denar prišel res v roke prizadetih. Predstavniki vseh na sestanku prisotnih društev so se tega problema zavedali in so zato sklenili, da bodo naprosili organizacijo Rdečega križa, da nam zagotovi, da bo celotna vsota zbirke izročena samo neposredno po potresu prizadetim na Goriškem in Tolminskem v Sloveniji.

Svoje darove lahko pošljete na enega sledečih naslovov:

SLOVENSKO DRUŠTVO GEELONG,
Post Office Box 88, North Geelong, 3215

ali na

PRIMORSKI SOCIALNI KLUB "JADRAN"
Lot 3, Duncans Lane, Diggers Rest, 3427

ali na

SLOVENSKO DRUŠTVO PLANICA-SPRINGVALE
Lot 2, Springvale Road, Mordialloc, 3195

ali pa na

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE
Post Office Box 185, Eltham, 3095.

Denarna nakazila ali bančni čeki naj bodo plačljivi na račun zgoraj navedenih društev in istočasno označeni, da so namenjeni za Potresni sklad.

Darove lahko tudi osebno izročite predstavnikom omenjenih društev, seveda samo proti denarnemu potrdilu. Gotovine ne pošiljajte po pošti.

Za vse nadaljnje informacije se lahko obrnete telefonično na go. Dragico Gomizelj, ki bo vršila koordinacijo zbirke v Viktoriji. Kličite jo po večerih na številko 337-2868.

ZBIRKA SE BO ZAKLJUČILA KONEC MESECA JUNIJA ZATO NE ODLAŠAJTE S SVOJIM PRISPEVKOM.

Prepričani smo, da se bomo Slovenci v Viktoriji velikodušno odzvali temu pozivu naših društev. Naj nam pri tej priliki v srcu odmeva geslo pod katerim so se naši dedi pričeli zavedati potrebe po slovenski samopomoči:

Odpri srce, odpri roke, otiraj bratove solze!

Primorski Socialni klub "Jadran",
Slovensko društvo Geelong,
Slovensko društvo Melbourne
Slovensko društvo Planica-Springvale

PODBELA — VSE KAR JE OSTALO

POTRES V SLOVENIJI

Katastrofalni potres, ki se je razlil po severni Italiji se je v slovenskih krajih najbolj občutil v občinah Tolmin in Nova Gorica, kjer je ostalo brez strehe 2600 ljudi. Ti so sedaj začasno pod šataori in po karavanah, iz katerih so po travnikih okoli Kobarida, Bregina, Ladre in Smasta cela selišča.

Pomoč je takoj pričela prihajati z vseh strani Jugoslavije: Skopljani in Banjalučani, ki so pred leti okusili strahote potresa so bili med prvimi. Slovenski kolektivi, Zveza Jugoslovanskih mest in Zvezna vlada Jugoslavije so obljubili pomoč pri izgradnji novih trdnjših poslopij. Ob potresu je bilo na Slovenskem ranjenih kakih trideset ljudi od katerih je ena žena kasneje umrla za posledicami.

Škoda na stavbah je velika. Čeprav ponekod na pročeljih izgleda, da hiše niso poškodovane, je v njih notranjosti slika drugačna. Vidijo se razkopani zidovi in stropi ter ponekod uničena ostrešja.

Za popolno popravilo škode bodo potrebna velika sredstva. Prebivalstvo je dosedaj pokazalo močno solidarnost: železničarji bodo brezplačno prepeljali ves stavbeni material, banke bodo odobrile dolgoročna posojila pod ugodnimi pogoji itd.

Kaj kmalu po katastrofi so pričeli v prizadete kraje prihajati karavani iz tovarne IMV v Novem mestu, za katere so garantirale denar številne družbene organizacije. Vojaštvo je pričelo postavljati šatore in hitro se je znašla na terenu tudi cisterna s pitno vodo, kajti vodovod je zaprt dokler ne raziščejo ako voda ni okužena.

Poleg mest Nove Gorice in Kobarida so nastradala tudi mnoga naselja po dežali. V Breginu je na primer zavrano z zemljo kake štiti petine hiš. V Kobaridu sta težko poškodovani poslopji mestnega urada in pošte.

Toda kljub vsemu, življenje teče dalje in prva popravila so že v teku.

— — — — —
ODREŽI — — — — —
MOJ DAR

za

POTRESNI SKLAD
PRIZADETIM NA POSOČJU

Money Order

Ček

Postal Note

\$.....

Moje ime i priimek.....

Moj naslov.....

IZREŽI IN ODPOŠLJI V PRILOŽENI KOVERTI

Še o etničnem radio

Črni oblaki še vedno niso popolnoma izginili z obzorja slovenske radijske ure. Čeprav je naša pravica do svoje slovenske oddaje več ali manj priznana, je prav možno, da bomo pri reorganizaciji etničnega radia, ki bo sledila uvedbi novega državnega proračuna, Slovenci prikrajšani. Lahko rečemo: še bolj prikrajšani, če vzamemo v obzir, da v Melbournu od 7 ur, ki so dodeljene skupinam iz ozemlja Jugoslavije imamo samo eno uro, medtem ko so na srbohrvatskem jeziku 4 ure in na makedonskem zopet samo ena ura na teden.

Vse kaže na to, da bodo napovedalci in drugi, ki so doslej brezplačno ali samo za zelo majhno odškodnino delali pri Radio 3EA in 2EA, pričeli dobivati polne plače. Ker bodo seveda krediti s katerimi bo razpolagal etnični radio omejeni, je malo verjetno, da bo takozvani jugoslovaški oddaji dodeljen več kot eden program in napovedovalec. V tem primeru obstoji

nevarnost, da bo vodil in napovedoval našo slovensko uro nekdo, ki ne bo več slovenskega jezika, še manj pa je možno, da bo občutil slovensko.

Ako hočemo to preprečiti in si tudi v bodočnosti zagotoviti pravico, ki nam kot samostojni jezikovni in kulturni skupini v tej zemlji pripada, je sedaj čas, da podvzamemo potrebne korake. Poiskati moramo način in sredstva, s katerimi bomo odločujoče kroge obvestili o naši zahtevi in pravicah. Od nas vseh, od posameznikov in od slovenskih organizacij bo zavrselo ako bo naš čas na radio ostal neokrnjen. Zato morajo predvsem naša društva, po možnosti skupno, podvzeti vse, da dosežejo to kar nam pripada in za kar kot državljani te zemlje prispevamo s plačevanjem davkov:

NAŠO SAMOSTOJNO SLOVENSKO RADIJSKO URO,

ki bo prosta kakršnihkoli zunanjih vplivov. Hočemo oddajo, ki bo stre-

mela za tem, da nas Slovence družijo in ne razdvaja s tem, da nam bo nudila razvedrilo, nas spominjala kulturnih vrednot našega naroda ter nam služila za obveščanje o delovanju naše etnične skupine. Le spretno uravnotežena oddaja, ki se bo izogibala vseh točk, ki so nam lahko v predmet spora ali spodlitke bo nam kot celoti v korist. Približati se takemu idealnemu stanju pa bo le mogoče tako, da vsem ki sedaj ali ki bodo v bodoče sestavljali programe omogočimo, da se bodo počutili pri svojem delu samostojne in svobodne ter odgovorne le obstoječim zakonom države, tukajšnji slovenski javnosti ter svoji vesti.

Odgovornost za to, da dosežemo to stanje, ki je edino v interesu slovenske skupnosti, čeprav morda ne odgovarja stremljenju poedincev, pada z vso svojo težo na naše organizacije. Ukrepati pa moramo sedaj takoj, kajti drugače nas bodo dogodki prehiteli!

STE GLEDALI FILM "JAWS" ?

— naš pesnik Peter Košak je dobil tale vtis:

MORSKI PES

Čeljusti.
Odpira in zapira.
Lahkotno kot igrača se premika reže gladino kovinski torpedo roparsko stekli pes preži nad globino

Kopalci.
Sonce in morje.
Sproščeno gola telesa zlato peščeno nevedno v poletni srp zorijo

In zdaj!
Čeljusti iz globine gorijo.
Nevidno neslišno še pene mežijo prodorno in trdo v zreli sadež drviyo

Čeljusti!
Odpira.
Beli vrtinec je grlo —
Zobje! —
krdelo volkov bele srpe v zlato zrtev zadira.
Čeljusti!
Lahkotno kot igrača jih zapira neslišno iz krvave pene torpedira morski pes v globino

P.S.

Srh.
Gola telesa v finiš filma za nekaj dolarjev trpijo.
(Z morskih psom sa zanekrat še nisem "srečal" — Čeljusti pa tudi ne.
Kopalci.
Dragi bralci.
Uživajte sonce in morje).

Cene reklam v "Vestniku"

Cela stran	\$50.00
Pol strani	\$30.00
Četrta strani	\$18.00
1 in. ena kolona	\$2.00
Mali oglasi beseda	5c.

Vse informacije in navodila:
S. ŠPACAPAN, Tel. 38-6110

VAŽNO OBVESTILO

Naš slovenski rojak, senator Miša Lajovic nas bo obiskal na našem Slovenskem Kulturnem io Razvedrilnem Centru v v Elthamu v nedeljo 27. junija popoldne okoli 3 ure.

Ker je njegova želja, da se spozna in pogovori s čim več rojaki ste vsi prisrčno vabljeni na prijetno, domače popoldne.

Odbor S.D.M.

"VESTNIK" VSEM

To številko nismo poslali samo naročnikom in članom naših društev nego tudi drugim rojakom, v kolikor razpolagamo z njih. naslovi. To radi tega, ker smatramo, da naj čim več naših ljudi zve o nabirki za Sklad potresa v Sloveniji. Priložen "Vestniku" je formular, s katerim prosimo pošljite svoj prispevek za pomoč nesrečnim rojakom. Če pa želite, da Vam "Vestnik" še pošljamo nam to javite po možnosti s priloženim čekom za \$3.00.

ETNIČNI RADIO V SENATU

Senator Miša Lajovic je ob koncu svojega govora v Avstralskem senatu dne 25. maja dejal sledeče:

"Za zaključek bi rad dejal sledeče: Upam da bomo imeli prvovrsten etnični radio. Upam pa tudi, da v njem ne bo politike, pa naj bo to avstralska politika ali pa politika iz starih dežel. Zelo lahko je obnoviti stare spore in prepire s citiranjem iz napačnih knjig zgodovine ali z igranjem napačne glasbene točke. Upam, da bo novi etnični radio, ki bo formuliran v bližnji bodočnosti vzel obzir do teh problemov. Važno je, da ne povečamo neprijateljstva med različnimi etničnimi skupinami v tej državi. Važno je, da pozabimo stara neprijateljstva, kajti smo v Avstraliji . . ."

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

vabi na

SLOVESNI LETNI PLES

in izvolitev

MISS SLOVENIA — MELBOURNE

dne 3. julija 1976 v Broadmeadows Town Hall

Pričetek ob 7.30 zvečer

(Vsaka Slovenka — od 16 leta dalje in neporočena lahko kandidira za Miss Slovenija—Melbourne. Za podatke se obrnite na g. Ivana Majcna Tel. 306 1282).

KAR STORIŠ ZA SE, TO ŽE S TABO IZGINE,
KAR STORIŠ ZA NAROD, OSTANE VSELEJ;
DONESI LE KAMEN ZA VZGRADBO OČINE,
A RASLA NAPREJ NA PODLAGI BO TEJ.

DAROVANO ZA SLOVENSKI KULTURNI IN RAZVEDRILNI CENTER V ELTHAMU OD PRETEKLE ŠTEVILKE "VESTNIKA"

Tone Zrimšek	\$150.00	A. Kuri	15.00
A. Škraba	80.00	P. Košak	115.00
E. Zorzut	160.00	M. Sedmak	100.00
L. Kustin	100.00	F. Fekonja	200.00
A. Tomšič	150.00	A. Mandelj	50.00
F. Škraba	50.00	V. Podgornik	200.00
Radoš Zdenko	5.00	Neimenovani	50.00
Jože Pekolj	200.00	S. Drezgo	5.00
G. Florenini	100.00		

ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH, ALI SLOVENSKIH PLANINSKIH KLOBAS IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS PTY. LTD.

209-215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 48 6656 — 48 8757

Postreženi boste v domačem jeziku

Prav pred zaključkom lista smo iz Ljubljane prejeli uradno poročilo o potresu v Posočju. Podatki se nanašajo na dogodke do 20. maja in ker je bilo po tem datumu še nekaj potresnih sunkov, ki so na razmajanih hišah napravili še novo škodo, je celotna slika potresnega področja še hujša. Ljudi je pa še posebej prizadelo neurje po potresu. Na grobo sojeno je škoda tako velika, da je ne bodo mogli popraviti še nekaj let.

Poročilo o potresu

Zapadni del ozemlja SR Slovenije je v obdobju od 6. do 11. maja 1976 prizadela serija potresov. Prvi potres je bil zabeležen 6. maja ob 21.00 uri in ga je občutila vsa Slovenija, zatem 7. maja ob 2. uri ponoči in 15. uri popoldne, 9. maja ob 2. uri ponoči ter 11. maja ob 23.44 uri. Vsi omenjeni potresi so močno spremenili že po prvem potresu prizadeto območje. Manjši potresni sunki so bili zabeleženi tudi med tem in tudi pozneje.

Potres je zlasti prizadel območja občine Tolmin in Nova Gorica, manjše posledice pa so bile tudi na območju občin Idrija, Radovljica, Škofja Loka in Jesenice.

Potrebno je tudi omeniti, da je v noči 13/14 maja celo potresno območje zajel izredno močan veter z velikimi količinami padavin in močnimi ohladitvami. Veter je trgjal šotore in nekatera šotorišča so bila poplavljenjena. Mnoge telefonske zveze in električni vodi so bili prekinjeni. To je še poslabšalo stanje na tem območju.

Takoj po potresu so se sestali občinski štabi za civilno zaščito, ki so začeli ukrepati kot operativno telo v občini oziroma krajevne skupnosti za odklanjanje posledic potresa. Njihova prva naloga je bila predvsem preskrbeti zasilna bivališča tistim občanom, ki so ostali brez strehe. Pri tem je potrebno poudariti, da se je naša teritorialna organizacija interesnih skupnosti izredno izkazala. Zlasti so bili prizadevni štabi za civilno zaščito v krajevnih skupnostih, ki so skupaj z vodstvi družbeno političnih organizacij v organizacijskem in operativnem smislu vedno obvladali položajem na svojem območju. Organi milice so izredno vestno opravljali svoje naloge in nudili svoje zveze (telefonske in radijske). Prav tako je tudi JLA bila izredna opora v nastali situaciji.

V prvih treh dneh po potresu so v združeni akciji organov družbeno političnih skupnosti, družbeno političnih organizacij, lokalnih štabov za civilno zaščito, republiškega štaba za civilno zaščito, armade, milice, mladine in taborniških organizacij preskrbeli precejšno število šotorov in prikolic tako, da so vsi ljudje imeli najnujnejšo streho. Zaradi naknadnih potresov in neurja se je stanje še poslabšalo, tako da so bili potrebni novi šotori in nove prikolice. Zlasti so bile potrebne prikolice, ker je na omenjenem območju izredno veliko število ostarelega prebivalstva, pa tudi veliko družin z otroci, ki težko živijo pod šotori.

Po prvih poročilih je bilo poškodovanih na območju občine:

— Tolmin: 4150 stavb, od tega polovica močnejše, brez strehe pa je ostalo 950 družin,

— Nova Gorica: 2983 stavb, od tega 30% močnejše, brez strehe pa je ostalo 107 družin,

— Idrija: 3200 stavb, brez strehe pa je ostalo 16 družin, in

— Radovljica: 11 stavb, do adaptacije poškodovanih stavb pa je ostalo brez strehe 19 družin.

Navedeno število poškodovanih stavb ni dokončno, ker delo strokovnih komisij še ni končano. Znano je, da bo število poškodovanih stavb samo v občini Tolmin sigurno več kot 6000.

Od družbenih objektov je poškodovanih:

— Tolmin: 8 šol, 1 otroški vrtec, 1 zdravstveni dom, 1 pekarna in 3 proizvodni objekti,

— Nova Gorica: 19 otroških vrtcev in osnovnih šol, 3 srednje šole, 11 trgovskih lokalov in 105 družbenih objektov,

— Radovljica: 3 hoteli, 1 gostišče in 1 nžja razredna šola,

— Idrija: 3 osnovne šole, 2 dijaška domova, 1 gimnazija, grad, 1 otroški vrtec, psihiatrična bolnica in 4 kulturni oz. zadržni domovi.

Najnujnejša pomoč za prizadeto prebivalstvo (šotori, prikolice, stanovanjski kontejnerji, postelje, odele, hrana) je bila usmerjana prek republiškega štaba za civilno zaščito, republiškega odbora rdečega križa in občinskih štabov za civilno zaščito. Bilo je tudi primerov, da so neke delovne organizacije in ustanove neposredno pošiljale pomoč svojim delavcem, ali pa neposredno krajevnim skupnostim.

Do 20. maja se na potresnem območju občine Tolmin nahaja: 373 prikolic, 6 avtobusov in 1300 šotorov v katerih prebiva okoli 4000 ljudi. V občini Nova Gorica pa 36 prikolic in 47 šotorov v katerih prebiva 280 ljudi. Tudi v občini Idrija je postavljeno 6 prikolic in 10 šotorov.

136 prikolic od IMV Novo mesto, katere so ali pa bodo nabavile delovne organizacije s priporočilom medobčinskih sindikalnih svetov v Tolmin prispele v teku 21. maja. Lahko se računa da bo 22. maja na potresnem območju vsega skupaj več kot 550 prikolic neupoštevajoč montažnih hiš, stanovanjskih kontejnerjev in avtobusov. S tem bo prebivalstvo prizadetega območja preskrbljeno z najnujnejšo streho.

Pomoč je začela prihajati tudi v gradbenem materialu.

Na žiro računih za pomoč prizadetem območju je do 20. maja zbrano:

— na žiro računa RO RK Slovenije	4,356.979,98
— na žiro računu Tolmin	7,236.663,55
— na žiro računu Nova Gorica	1,400.568,10
Skupaj	12,994.211,63

Iz sredstev Rezerve Proračuna SR Slovenije je bilo dodeljeno skupščini občine Tolmin 800.000 din ter skupščini občine Nova Gorica 200.000 din.

VZROK POTRESA

Strokovnjaki seizmološkega zavoda v Beogradu so mnenja, da so potres v Furlaniji povzročile spremembe na površini sonca.

Znanstveniki ameriške administracije za oceane in atmosfero v Coloradu so javili, da so popoldne 30. aprila opazili južno od sončnega ekvatorja močan blisk. Dr. Vukašinovič iz Beograda pa navaja, da je doktor tehnoloških ved G. P. Tamerzijan iz Armenije matematično vzporedil frekvenco potresov in sončnih aktivnosti ter postavil hipotezo o medsebojni odvisnosti.

V teku preteklih petih stoletij je alpski del Italije zadelo 162 močnih potresov. Po vsakem močnem udarcu je navadno sledilo več manjših, dokler se niso tla umirila, kar je vzelo navadno pet do šest mesecev.

BREGINJ — PAR SEKUND IN STANOVANJA NI BILO VEČ

SEN. LAJOVIC ZA POMOČ

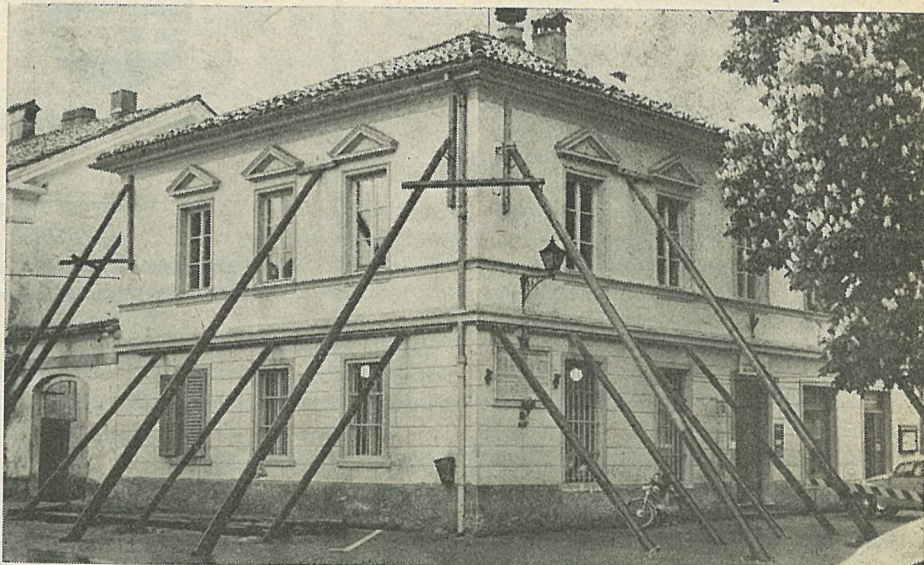
Senator Milivoj Lajovic je 18. maja postavil Ministru za vseljevanje in etnične zadeve sledeče vprašanje, ki ga povzema točno po zapisniku sej avstralskega senata:

“To vprašanje je namenjeno ministru, ki zastopa Ministra za vseljevanje in etnične zadeve. Je v zvezi z vprašanjem senatorja Mulvihila in tudi zadeva opustošenje ki ga je prizadel delu Furlanije v Severni Italiji, ter delu Slovenije, dežele, kjer sem bil rojen, nedavni uničujoči potres. Ali je bilo k velikodušni denarni pomoči, katero je Zvezna vlada Avstralije obljubila Furlanski pokrajini ponudena še kakšna dodatna pomoč žrtvam potresa v obeh pokrajinah? In še posebej, kakšne mere so bile podvzete in ali so v načrtu, da se omogoči žrtvam te nesreče prihod v Avstralijo, kakor je bilo omogočeno pred 25 leti meni, da si ustvarim tukaj novo in varno življenje?”

Odgovor Senatorja Margaret Guilfoyle:

“Minister za vseljevanje in etnične zadeve je izjavil, da bodo imeli prednost pri vseljevanju vsi oni, katerih prošnje se že odobravajo in so izgubili svoje domove ob priliki potresa. Prednost bomo dali tudi vsem onim, katerih prošnje bodo vložene v bližnji bodočnosti in bodo zadostili imigracijskim pogojem. Prošnje izven normalnih pogojev, kjer obstoje tragične okolnosti, na primer, kjer so družine izgubile rednika bodo sprejete in hitro obravnavane. Minister za vseljevanje in etnične zadeve je tudi najavil, da bo osebje njegovega ministrstva v Rimu nemudno odpotovalo na področje katastrofe in tako pospešilo obravnavanje prošenj. V Melbournu in Sydneyu bodo določeni posebni uradniki ministerstva, da bodo postopali s prošnjami na pospešeno hiter način. Upamo, da se bo razsmatralo še vsako nadaljno možnost s katero bi mogli še nuditi konkretno pomoč.”

V odgovor na vprašanje glede druge pomoči naj navedem, da je Senatu verjetno poznano, da je Avstralska vlada preko mednarodnega Rdečega križa darovala \$250.000 za potrebe, ki jih je povzročil potres. Uverjena sem, da se bo razsmatralo še vsako nadaljno možnost s katero bi mogli še nuditi konkretno pomoč.”

KOBARID — MARIKATERA ZGRADBA JE TAKO PODPRTA

IVAN CANKAR IN MATI

Iz revne maloobrtniške družine na Vrhniki je izšel naš svetovno poznani pisatelj Ivan Cankar, katerega stoletnico rojstva se spominjajo Slovenci letos po vseh kontinentih sveta, kjerkoli se zavedajo svoje bitnosti in svojih kulturnih vrednot.

Rodil se je 10. maja 1876. Oče mu je umrl v otroških letih in celo breme vzdrževanja družine je padlo na njegovo vdovo. Radi nadčloveških naporov, da nudi svojim otrokom pogoje za lepšo bodočnost jo je življenje le prekmalu strlo. Umrla je leta 1897. Toda s svojim prizadevanjem je sinu Ivanu postavila nepozaben pri-

mer požrtvovalnega življenja in prave materinske ljubezni. Njene muke so mu skozi življenje dale motiv za njegova dela, v katerih vseskozi odmeva obsojanje krivic, ki jih je tedanji ustroj družbe odmerjal nepriviligiranim slojem, kakor tudi stremljenje, da v teh slojih prebudi voljo za odpor in borbo za boljše življenjske pogoje.

V spomin tega našega velikega pisca in pa v čast vsem našim materam, katerih dan smo praznovali v prejšnjem mesecu objavljamo njegovo črtico, v kateri tako ganljivo opisuje praznoto nastalo po smrti matere:

Ena sama noč

Oče me je poklical; mislim, da je bilo krog jedne po polnoči. Trepalnice so se mi še sprijemale, ko sem se v naglici površno oblekel, na to pa sem stopal pol v sanjah, pol v zavesti po strmih stopnicah navzdol. V veži je bilo precej hladno in čisto tema. Odprl sem vrata in pogledal na nebo. Nobene zvezde; čez in čez sama dolgočasna, mokrosiva barva. In nikjer nič svetlobe; samo daleč tam se je medlo bleščalo v nekem oknu.

Stopil sem po prstih v sobo, kjer je ležala moja mati. Zrak je bil težek in gost, poln tistega tujega, vznemirjajočega duha, kakor plava ob bolniških posteljah.

Zdelo se mi je, da spi. Dihala je naporčno, da so ustnice ob vsakem dihljaju zatrepetale. Pogladil sem jo po čelu; bilo je mrzlo, kakor led, a doli v obrvih sem začutil potne kaplje, kakor bi bila vročina šele ravnokar izginila. Obraz se je v teh kratkih dneh popolnoma izsušil, ali črte se niso spremenile, — še vedno tako dobre, ljubeznipolne in polne trpljenja.

Na mizi je stalo veliko število kozarcev, steklenic in skledic. Mleko, vino, limonada, čaj in neka črnikasta pijača, ki smo jo dobili od zdravnika: — vsako uro majhno žličico. Jaz sem sovražil to črnikasto tekočino. Dišala je neprijetno in ostavila v ustih zoperno osladen okus.

Zavil sem se v havelok in sedel k svetilki, da bi čital. Pred seboj sem imel krajše sestavke Emersonove. Ali čutiti sem začel, kakor bi mi vrtal kdo s svedom v glavo, počasi, natančno in previdno, in zaprl sem knjigo. Nocoj me je bilo strah te matematične poezije in lirsko vznese logike.

Ob svetilki je zabrenčala muha. In kakor bi se zavedel še le ta trenotek čudovite pričakujoče tišine, ki je ležala v sobi, tam zunaj in po vsem svetu. Nisem si upal prestaviti kolena na koleno, da bi ne zadel ob stol. Postelja in stene in slike na njih, — vse se je izgubljalo v pustem polmraku, samo pod reflektorjem svetilke se je svetil velik krog.

Mati je dihala še vedno, kakor ob mojem prihodu: naporno in redno.

S tihimi koraki sem stopil k nji in se nagnil k njenemu obrazu. Ona me je gledala naravnost v oči mirno in nepremično, da me je pretreslo do mozga. Hotel sem jo prijeto za roko ali jo poljubiti na lice, toda nisem se ganil. Tako težko mi je bilo, kakor bi zagledal hipoma pred seboj vse svoje življenje, — nehvaležnost, laž in nezvestobo... In ta trenotek je bila večnost.

Njene trepalnice so se zatisnile, jaz pa sem ostal pri nji. Sedel sem poleg postelje in se naslanjal s komolcem prav pri vzglavju. Spominjal sem se na različne momente, ki se mi je zdelo, da sem jih bil že davno pozabil ali na katere pozneje sploh nikdar mislil nisem, ker se mi niso videli važni... Nekdaj sem slonel razjaren in slabe volje ob oknu; preslišal sem bil ravnokar "pridigo" od matere in olgovoril sem jako pikro. Ko se za trenotek ozrem, zdrznem se od strahu in sramote. Vame so bile uprte njene oči,

ljubeče, izmučene in proseče; in v očeh sta se svetili dve solzi... Ko sem bil študent, ležal sem svoje dni v bolnišnici, in moja mati me je prišla posetit. Vedela je sama, kje je moja postelja in ni vprašala nikogar. Ali postelja je bila prazna. Obstala je kakor kamen in lica so ji osivela, iz grla pa se ji je izvil samo neznan, šibek glas. Spreletelo jo je v prvem hipu, da sem umrl tu na samem brez nje. Jaz pa sem stal ob vratih in zjokal bi se bil od ljubezni...

Ali vsi ti pripori postajali so nejasni, menjavali so se hitro in izginjali. Obšla me je utrujenost in naslonil sem glavo na blazino...

Moja mati je umrla.

Okrog postelje je stalo vse polno žensk; nekatere sem poznal in bile so mi zoperne. Čemu so prišle s svojimi starimi, dolgočasnimi obrazi, radovednimi očmi in dolgimi, njuhajočimi nosovi! Vse so se vrtile v jednomer in mahale z rokami, kakor bi imele neprestano opravka, a kljub temu se nobena ni pritaknila kakšne potrebne stvari. — Moje sestre so napravljale mrtvaški oder; vse so jokale in časih celo na glas. To me je napravljalo nervoznega. Kaj je treba tega? Pa jo vzbudite! Mimo postelje, kjer je ležala mati, sem hodil hitro, ne da bi se ozrl nanjo. Zdelo se mi je celo samemu, da je vse moje urno kretanje afektirano. Loteval sem se z veliko gorečnostjo stvari, ki bi jih opravili ravno tako lahko brez mene. In pri tem sem bil vsem in vsakomur v napoto. Zgrabil sem klobuk in odhitel na cesto; ali sredi pota nisem več vedel, kam sem se bil namenil in vrnil sem se prav tako hitro domu.

Po noči sem bdel v mrličevi sobi.

Ovladalo me ni nikdar kakšno posebno čustvo, niti mislil nisem kaj vznemirjajočega. Najbolj mi je bil po volji. "Naj nosi hloh iz gozda, pa ne krsto pa pakopališče, ta s svojim surovim obrazom!"

Ali vkljub vsemu, kar sem počel sam in kar sem videl okrog sebe, živelo je na dnu moje duše čudovito prepričanje. Sramoval sem se tega prepričanja in prigo-varjal samemu sebi, da je budalost in nesmisel. "Ali nimaš dokazov? Pojdi in potiplji te mrzle ude!"

Moja mati ni umrla. To je bilo moje prepričanje.

Stal sem blizu, ko so zabijali rakev, toda obrnjen sem bil proti oknu, na cesto; štel sem udarce; ali ko sem opazil, da ponavljam vedno jedno in isto številko, opustil sem to nepotrebno delo. Pogrebci so hodili sem ter tja in se držali jako slovesno. — Oni, ki bi imel nositi križ, okrasil si je klobuk, kakor bi se odpravljaj na svatbo. To me je vznemirilo. Strgal sem mu šopke izza traku in jih vrgel na cesto. Vsled tega bi bil kmalu nastal majhen prepir; toda neka suha ženska z majhnimi, solzljivimi očmi in špičastim nosom je vzdignila roke in prišla mirit.

Ljudij je dohajalo vedno več. Ostajali so večidel zunaj pred hišo, samo nekateri, ki so se šteli naše jako dobre znance, prestopili so prag. Posebno me je razljutil nekov dolg človek s tanko, redko brado in visokopovzdignjenimi obrvmi. Svečano se mi je približal in mi ponudil roko. Dotaknil sem se njegove dlani in se obrnil stran; on pa se mi je silil prav pred prsa in mi šepetal na uho neke neumne besede. "— Kdo pa Vas je prosil, da nas pridete tolažit?"

Zvonovi so zazvonili, pogrebci so vzdignili krsto in v visokem, melanholičnem tonu so zazvenele latinske molitve duhovnikov. Krog mene pa je zaplakalo, ihteče in poludušeno, in sosedje in znanci so stresali z glavo in pogledavali drug drugega z dolgočasnimi pogledi.

Ali to je nemogoče. Kako bi se mogel zgoditi tako čudovit, nenavaden dogodek brez vsacega pričakovanja, nenavaden in brezobzirno? Moja mati ni umrla. Kako bi mi seglo do duše, kako bi mi ubilo srce, da bi prišel resnično ta strašni čas. In ta misel sama me je stresala po vsem životu. Če umrje moja mati! Nisem si mogel predstavljati, kakšno bi bilo potem življenje, kakor bi si ga ne bil mogel predstavljati brez solnca ali brez vode. Kako bi se pogledali, kadar bi prišli od pogreba in bi ostali sami v tej široki, nizki sobi... S silo sem se otrešel teh

mislij, ki so me vzbujale in mi napravljale nepotrebno grozo.

Prišli smo na pokopališče. Ob jami sta stala dva zamazana starca z okroglimi, gladko obrtiti glavami. Naslanjala sta se na lopate in čakala, da pridemo bližje. In zdaj so se pričele molitve. Jaz jih nisem razumel; samo šumelo je krog mene, kakor drugi sem vstajal in kropil po krsti. Slišal sem, kako je bobnela sesušena prst po lesenem pokrovu, sprva glasno in votlo, potem pa, ko je padala prst na prst, samo poglasno in mirneje. Neka ženska, zdi se mi, da je bila moja sestra, pokleknila je na grob in jokala in ihtela, da si je tu pa tam kdo obrisal oči, zmajal z glavo in odšel.

Naposled smo se odpravili tudi mi. Oče je stopil mimogrede v župnišče, jaz pa sem šel počasi proti domu. Bilo je že blizu na večer. Doma ni bilo razven mene še nikogar. Sedel sem za mizo in se zagledal v steno... Kako se je vse čudovito zgodilo! Zdaj je vse tiho in soba je tako velika, kakor bi se bila v teh dneh širila in širila. Skoro me je obšel strah v tem silnem, praznem prostoru... Hotel sem pogledati v kuhinjo, če že napravljajo večerjo. Tam pred ognjiščem je stala ženska, in to je bila moja mati.

"Mama, ali bo kmalu večerja?"

Obrnila se je hitro k meni, — neznan, star obraz, z neprijaznimi, suhimi očmi in nagubanimi vratom.

Zarezal me je nož iz možgan do srca, vse se je raztrgalo v meni in zakrvavelo, — zakaj moja mati je umrla. In pal sem z obrazom na tla...

Slonel sem na vzglavju pri postelji svoje matere. Zadremal sem samo za pol ure. Ona je dihala mirno in enakomerno, ustna pa so se smehljala... Samo še dva, tri dni in nobene nevarnosti ne bo več.

OGLAS

Drage Slovenke! Katero pošteno dekle ali žena do 35 let starosti si želi moža dobrega srca? Naj se oglasi! Nikoli ni nepozno. Pregovor pravi: Lepo je doma kdor ga ima. Mi ga imamo. Tudi je lepo v dvoje, tega pa na žalost še ni.

Sem samski brez kakšnih zadržkov. 180 cm visok in temnih las. Imam stalno zaposlitev, manjka pa mi življenjska družica.

Ako me želite spoznati pišite na uredništvo "Vestnika" pod šifro: "Lepo je v dvoje" in po možnosti priložite sliko. Tajnost zajamčena.

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede razervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

S.D.M. OBVEŠČA:

VANDALIZEM PRI NAS

Odbor S.D. Melbourne je moral na žalost ugotoviti, da z vandalizmom tudi našemu centru v Elthamu ni prizanešeno. Razbita okna, prevrnjeni sodi za smeti, razbite steklenice in pritožbe o poškodovani barvi na avtomobilih nam pričajo o tem.

Na vseh, ki obiskujejo naš griček v Elthamu je, da preprečimo to nepotrebno škodo in stroške. Zato odbor S.D. Melbourne naproša vsakogar, da sodeluje v tem pogledu z podukom svojim otrokom in s tem, da v vsakem primeru pomaga dežurnim odbornikom pri vzdrževanju reda.

Naš hrib naj bo prijetno zatočišče za odih in ne področje vandalizma.

ČUVAJA

ZA SLOVENSKI CENTER V ELTHAMU IŠČEMO. Samski moški, ki bi bil pripravljen stanovati na našem zemljišču v Elthamu naj se obrne pisмено na Slovensko društvo Melbourne, P.O. Box 185, Eltham, 3095 ali pa po telefonu g. Maksu Hartmanu Tel. 306 6801.

BOSTE IMELI "PARTY"

Ako imate v načrtu malo večjo "party" in ste član S.D.M. vas bo verjetno zanimalo, da si sedaj lahko "isposodite" naše prostore v Elthamu za ta namen. Pogovorite se z enim odbornikom in povedali

MELBOURNE-SLOVENE

NOGOMETNI KLUB BO IGRAL ŠE SLEDEČE IGRE V COSMOPOLITAN LEAGUE:

ROUND 7.

Jolimont v/s MELBOURNE SLOVENE
13. 6. 76, 11.30.

ROUND 8.

Old Haileybury v/s MELBOURNE SLOVENE. Benleigh High School, Chesterville Rd. E. Bentleigh. 20. 6. 76. 2.00.

ROUND 9.

MELBOURNE-SLOVENE v/s Northcote, Yarra Bend Park, Yarra Bend Rd. 27. 6. 76. 2.00.

ROUND 10.

Kensington Rovers v/s MELBOURNE SLOVENE, Holland Park, Kensington Rd., Kensington. 3. 7. 76, 1.00.

USTANOVNI ČLAN

Slovenskega Kulturnega in Razvedrilnega centra v Elthamu postanete lahko še samo do 30. junija 1976. Upravni odbor SDM je odločil, da bo s tem datumom zaključil nabiranje ustanovnih članov. Ako torej hočete postati Ustanovni član imate to priliko le še do konca tega meseca. Pišite na društvo za prijavno tiskovino, katero vam morate potem priporočiti že dva obstoječa člana SDM. Pristopna vsota je \$200. Letna članarina pa je \$15.00.

ČLANSKI SESTANEK

Sestanek vseh članov SDM bo v nedeljo 11. julija s pričetkom ob 2h popoldne v dvorani Slovenskega centra v Elthamu. Vsi člani so vabljeni, da se udeleže in slišijo, kako napreduje naše delo in kašni so načrti za bodočnost.

PODJETNI BALINARJI

Balinarji slovenskih društev v Viktoriji S.D. Melbourne, Planica-Springvale, Jordan in Geelong so vzpostavili skupno organizacijo in napravili načrt za letošnje tekme, ki bodo na sledeče dneve:

- 29. avgusta v Geelongu
- 19. septembra pri S.D. Melbourne v Elthamu
- 30/31 oktobra pri Jadranu v Diggers Rest
- 27/28 novembra pri Planici v Springvale.

S koordinacijo teh tekem je zadalžen g. Branko Žele.

SLOVENSKA DOPOLNILNA ŠOLA

V nedeljo 23. maja se je v dvorani S.D.M. v Elthamu pričela Slovenska dopolnilna šola. Pogled na skoraj 40 učencev mi je dal poguma in še večje veselje, da jih s sestro naučiva Slovenskega jezika.

Mladinci se lepo udevstjujejo in z zanimanjem spremljajo ta pouk, in moram reči da se res želijo naučiti materinskega jezika. Nekateri govore Slovensko še kar dobro, drugi bolj malo, za vse pa bo koristila ta izpopolnitev.

Pouk bo vsako drugo nedeljo ob 4h popoldan. Torej naslednji bo 20. junija. Vabljeni ste vsi, starost ni važna.

O uspehu še ne morem govoriti, pač pa upanje imam, da bodo drugo leto, najini mladinci že lahko napisali kakšno pristržno pismo svojemu dedku in babici v domovino.

Janja in Viki Gajšek

GA. DANICA KOZOLE IN "DEŽURNA" GA. ELA SASS PRIPRAVLJATA V KUHINJI NAŠEGA CENTRA V ELTHAMU DOBROTE ZA UPOKOJENCE

S.D.M. YOUTH CLUB

In an edveavour to keep the youth together, the committee of the S.D.M. Youth Club organized its second outing, a Car Rally. But, after the success of its first trip to Ballarat in mid-March, the Car Rally was a failure.

Starting point was Northland at the R.A.C.V. depot on Sunday 2nd May at approximately 9.45 a.m. The first car left at 10.00 a.m. and the others followed at 5 minute intervals.

The total number of cars entering the rally was a disappointing seven, but, the Youth Club still had encouragement from the senior sector with the presence of Mr. and Mrs. Mandelj, who were the first to leave from the starting point.

The weather had turned out to be pleasant and sunny after three or four days of rain and cloud and the destination point was Healesville. Instructions and directions, in the form of questions, were given to the navigators of each car. Two check points were situated at Eltham and Yarra Glen. After the cars had passed the check points, all the participants in the car rally met at Healesville Sanctuary Park. It was then time to decide who won first, second and third prizes, in the form of trophies. This task was taken on by the Youth Club President, Eddy Zorzut.

Calculating points allotted to all the questions, first, second and third prize winners were selected in preference of the three highest point holders.

The three winners with the three highest points out of the possible total of 160 were:—

First place — 152 points —
Rex Gregorič (driver)
Peter Trinnick (navigator)
Lily Cucek (navigator)
Marta Krnel (navigator)

Second place — 149 points —
Mary Spilar (driver)
Jenny Spilar (navigator)
Sue Kodila (navigator)
John Hartman (navigator)

Third place — 144 points —
Mr. Mandelj (driver)
Mrs. Mandelj (navigator)

Congratulations to all the winners. After the disappointing response to this Car Rally, the Youth Club committee has organized several activities for the months to come.

Other activities scheduled for youth gatherings are: —

PRILOŽENO POŠILJAM

\$..... za

- članarino SDM
- naročnino "Vestnik"
- za naš center

Priimek.....

Naslov.....

(Prečrtaj kar ne ustreza)

YOUTH ROCK DANCE

To be held on June 19th at Eltham Hall from 7.30 p.m. and invitations are extended to all the youth. The two bands that will be providing the entertainment at the dance are "GRAVEL ROAD" and "PUNCE". Food and soft drinks are available there and tickets can be obtained from

Kevin Hervatin 460 1669; Maria and Anna Mandelj 459 2163; Max Hartman Jn. 850 4090; Robert Ogrizek 848 1042; Dorothy Dolenc 561 3870; Eddy Zorzut 306 6627 at the price of \$2.50 for non youth members, \$1.50 for youth members, \$1.00 for youth under the age of 14.

SLOVENIAN SPEECH AND DANCING

(a) Speech to be taught by Miss Janja and Vicki Gajsek at Eltham every second Sunday at 4.00 p.m. sharp from the 23rd of May 1976.

(b) Dancing will be held the alternative Sunday after speech at 3.00 p.m. sharp on the 30th May 1976.

VSAKOMESEČNO VESELJE UPOKOJENSKE SKUPINE S.D.M.

KAJ POMENI "SUMMONS"

Prejšnji teden nas je obiskal Drago s svojo težavo. Povedal nam je, da je pred dnevi potrkal na njegova vrata možakar z dokumentom, ki ga je imenoval "Warrant of Distress". Rekel mu je, da je "Bailiff" (sodni sluga) in ima nalogo pobrati \$105. Ta denar mora biti potem izročen neki trgovini v mestu.

Drago nam je rekel, da nikomur ni dolžan denarja. Pred mesecem je sicer dobil od te tvrdke pismeno obvestilo, da jim dolguje \$70 za pohoštvo, kate-rega je nabavil na odplačilo. Drago je dejal, da je to bila pomota, kajti zadnji obrok jim je plačal in ima zato od tvrdke tudi pismeno potrdilo. Zato tudi ni odgovoril na terjatev.

Nekaj tednov za tem ko je dobil terjatev je prišel na njegov dom moški s pozivom na sodišče (summons). Drago mu je pojasnil, da je že plačal dolg in možakar mu je na to dejal, da se nič ne sekira radi tega. Zategadelj je bil Drago seveda zelo neprijetno presenečen, ko je sodni sluga prišel po \$105, to je \$70 za trgovino in \$35 za sodniške stroške.

Mi smo pojasnili Dragu, da je sodišče avtomatično odredilo, da mora plačati dolg in sodniške stroške, ker pač ni bil ničesar ukrenil glede "summons". Sedaj je zelo težko, čeprav možno, spremeniti odlok sodišča. Kasneje nam je uspelo prepričati trgovsko podjetje, da je bila pomota in, da je

dolg bil že poravnat. Sodniške stroške pa je Drago moral vseeno plačati.

Napaka, ki jo je storil Drago je bila v tem, da je ignoriral pismo in "summons". Moral bi odgovoriti na pismo ali pa iti osebno v trgovino in predložiti denarno potrdilo. Tudi če bi dolg še ne bil poravnat, bi verjetno lahko nekako uredil gleda plačila in bi se izognil sodnijskim stroškom.

Če pa to ne bi pomagalo bi moral "summons" izročiti v postopek svoje- mu odvetniku ali pa si poiskati pomoč pri brezplačni pravni službi ako ne bi zmožal stroškov privatnega odvetnika. Če "summons" ignoriramo nas stane samo še več denarja. Če Drago ne bi razumel navodil tiskanih na "summons" bi mu jih rade volje razložili na brezplačni pravni službi.

Torej pomnite, če dobite "summons" ne vrzite jo v koš, nego poiščite si nasvet na strokovnih mestih.

Gornji primer in nasvet nam je poslal FITZROY LEGAL SERVICE, Fitzroy Town Hall, vhod s Candell Street. Odprto imajo od ponedeljka do petka vsak večer od 6 do 10.30 ure zvečer. Telefonirate pa jim lahko na številki: 419 3537 in 41 5038.

Lahko pa ase obrnite tudi na COLLINGWOOD LEGAL SERVICE, Collingwood Town Hall, vhod iz Stanton Street. Odprto je ob sredah in četrtek od 7. 9.30 zvečer. Telefon 41 2868.

ZA POD ZOB

KISLO ZELJE PO BAVERSKO

Srednje veliko, na kocke zrezano čebulo, steklasto zdušimo v veliki posodi s tremi žlicami svinjske zaseke. Dodamo dva stroka na drobno sesekljane česna, tri nageljnovke žbice, lovorov list, 12 brinjevih jagod, kilogram kislega zelja in nastrgano kislasto jabolko, tri decilitre rizlinga in četrt litra mesne juhe, tako da je zelje lepo pokrito. Dušimo (nepokrito) približno 20 minut nato položimo na zelje rahlo nasoljena prekajena in že opečena reberca, opečene krvavice ali pečenice, na različne narezane prekajeno kuhano meso. Zmanjšamo vročino in pokrijemo lonec. Čez kakšnih dvajset minut ponudimo s krompirjevim pirejem ali slanim krompirjem.

RIBJI NARASTEK

Potrebujemo: 1 kg ribljih filetov, 3 limone, 3 stare žemlje, četrt litra mleka, 12 dkg maščobe, 3 jajca, 3 žlice moke, 3 dkg naribanega sira, sol, muškati orešček, maščobo za posodo, bele drobtine, zelen peteršilj.

Filete operemo in če so zmrznjeni, odmrznemo. Dve tretjini zmeljemo na mesoreznic, preostale filete pokopamo z limoninim sokom in narežemo na manjše, kakih 5 cm velike kose. Žemlje namočimo v mleku in jih ožmemo. Polovico maščobe penasto umešamo in dodamo zmleto ribje meso, jajca, žemlje, moko, nariban sir, sol, malo muškatega orešča in sok ene limone. Meso začnimo toliko, da bo kar precej pikantna. Posodo namastimo in potresemo z drobtinami. Med ribje meso devamo po plasteh narezane kose ribe. Po vrhu jedi razdelimo v kosih preostalo maščobo in narastek potisnemo v vročo pečico za eno uro. Pečeno jed okrasimo z narezano limono in zelenim peteršiljem.

MODA

Modni ustvarjalci trdijo, da prihajajo v modo spet čevasta krila. Sicer niti niso tako zelo napačna, vendar pa imajo zvončasta krila veliko prednost lepo pristojajo vsem postavam in zakrljejo marsikatero lepoto napako, razen tega pa so primerna tudi za gibanje. Prav nasprotno je pri čevastih krilih, ki prav povdarjajo še tako neopazno nerodnost pri postavi, nerodna so za hojo in vstopanje. V njih so elegantne samo visoke in zelo vitke ženske ali pa tiste, ki imajo brezhibno postavo.

KAVBOJI SO BILI "UJETNIKI"

Junaki Divjega zahoda pogosto niti konj niti pištol niso imeli

Že Eleonora Aveling, hči Karla Marxa, je imela kavboje za proletarce in morebitne prihodnje nosilce revolucije. Leta 1903 je Andy Adams napisal "Dnevnik nekega kavboja", knjigo, v kateri trdi, da kavboji niti najmanj ne sodijo v ameriško folkloro, še manj pa so lahko simbol hrabrosti, časti in pravice. Knjiga je doživela neuspeh tako pri bralcih kot pri kritiki: neki kritik jo je ocenil takole: "Preveč resnična, da bi bila lahko tudi lepa!"

Tako se je že na začetku tega stoletja začela ustvarjati legenda o živopisnem življenju kavbojev; najprej s ceneni romani, potlej s potujočimi gledališči, ki so kovala v zvezde izmišljenega kavboja Bucka Taylorja, naravnost hvaležna tema pa so kavboji postali za kinematografijo sredi tridesetih let, ki je z motivi dobrega in zla utrla pot t. im. vesternov, ki še dandanes polnijo kino dvorane.

Ob tej nenavadni legendarnosti kavbojev so se hkrati pojavljale tudi trditve, ki so prave kavboje prikazovale kot popolnoma breznačajne osebnosti. Prav v zadnjem času se zgodovinarji v Združenih državah Amerike spet na veliko ukvarjajo z raziskovanjem mita o Divjem zahodu. Tako je William Savage, profesor na univerzi v Oklahomi, izdal dokumentirano antologijo tekstov o dobi pospešenega naseljevanja prerije med leti 1865 in 1895. Zanj so bili kavboji, kar pomeni že beseda sama, čisto navadni kravji pastirji; mladeniči, stari od 18 do 25 let, ki so se, nezadovoljni z delom na poljedelskih posestvih svojih staršev, vdinjali pri bogatih rančerjih. Kavboji niso bili junaki, pogosto

sploh niso imeli konja in še manj pištolo (da ne bi plašili živine). Živel so kot "ujetniki" na rančih svojih delodajalcev, zaslužili so samo okoli 30 dolarjev, toliko kot delavci v tovarnah na vzhodu ZDA. Tisti, ki so hoteli živeti kolikor toliko dobro, so se morali ukvarjati z nepoštenimi posli.

Vse, kar je resnično v legendi o junakih Divjega zahoda, je po mnenju prof. Savagea to, da so oboževali pijačo in ženske, do tega pa so prišli zelo poredko. Ko se danes spet križajo kopja zgodovinarjev o pravi podobi kavbojev, ostajajo sociologi ob strani in pravijo samo, da bo mit o kavbojih in Divjem zahodu zbledel zategadelj, ker se v Ameriki pojavlja nov, bolj stvaren način mišljenja.

UPOR ZADUŠEN

Sovjetska vojna letala so v Baltičkem morju bombardirala sovjetski rušilec "Storoževoj", na katerom so se uprli mornarji. To se je po poročilih iz Stockholma zgodilo lanskega novembra. Švedske vojaške oblasti so sedaj sporočile, da so poslušale radijski razgovor med letali in uporniki, ki so z rušilcem hoteli pristati na švedskem otoku Gotland.

Upor je vzplamtel na 7. novembra, ker so se mornarji bali, da bodo po štirih letih obvezne vojne službe zadržani v mornarici za nedoločen čas radi vojne v Angoli. "Storoževoj" se ni mogel braniti, ker ni imel municije. Okoli 50 upornikov je bilo ubitih pri napadu letal, ostale so odpeljali pred vojno sodišče v Rigo. Pravijo, da je bil vodja upora politični oficir.

Ena največjih akcij, ki so počasi zrušile caristični režim v Rusiji je bil upor mornarice v Črnem morju, ki je bil tudi krvavo zadušen.)

IZ ZDRAVNIKOVE TORBE

OTROK JE NERVOZEN

Ni ga težko spoznati: razdražljiv je, joka za vsako malenkost, težko zaspi, spi nemirno, se prebujajo ponoči joka in kriči. Hitro je užaljen in igro z vrstniki prekine zaradi nezadostnih malenkosti. Niti za trenutek se ne more umiriti, delo začne pa ga pusti nedokončanega.

Vsaj ena tolažba staršem takšnega malčka: nervozen otrok je zelo sposoben, bister razvit, z lahkoto se uči, ima dober spomin in izredno domišljivo.

Zakaj?

Vzroki so v večini primerov zunanji. Otrok se lahko rodi nervozen, lahko pa postane nervozen zaradi neurejenega in hrupnega življenja, domačih prepričev in razburjenja, grobosti... Posebno zato, ker je tak otrok navadno

močnejše umsko razvit in opaža tudi to, na kar starši sploh ne pomislijo.

Odnos starejših do takšnega otroka je izredno pomemben: stanje lahko ozdravi ali pa poslabša. Včasih so starši z otrokom preostri; zaradi strogosti mora biti lažniv in zvit in postane razdražljiv in trdoglav aali pa po bit in ponižen.

Vzrok je tudi prevelika popustljivost: otrok, ki mu preveč laskamo, postane preobčutljiv, nesamostojen, ob prvem neuspehu se zmede in postaja vse bolj živčen.

Pri nervoznih otrocih je treba paziti na mirno in urejeno življenje in na razumen ter pravičen odnos. Otrok naj veliko spi in naj ima čim več miru. Dobra je tudi telovadba, igra na svežem zraku in prepričevanje v njegove sposobnosti.

Predstavljamo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE
PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020

Tel. 311 1040, 311 8343

Lastnika: Jaka in Jim Korošec

Svoji k svojim !

TISKARNA

POLYPRINT
PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE,
RICHMOND, VIC. 3121
TEL. 42-7417

se priporoča Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela.

SLOVENCİ PO SVETU IN DOMA

CENJENI GOSPOD UREDNIK "VESTNIKA"

Ko je bila Evropa še daleč, turneja v oblakih, ne "nad oblaki" smo se že pričeli poslavljati od prijateljev in znancev.

Ko ste Vi izročali pozdrave, da jih ponese bratom in sestram ki živijo pod Karavankami ste izrazil željo: No fantje, le oglasite se s kakšno vrstico.

Dvanajstega maja smo z našim tovarnjakom, da se tako izrazim za "kombi" prispeli v Ljubljano. Anglija in Nemčija so za nami in to v nepozabnih spominih, saj smo imeli več uspešnih nastopov in smo spoznali na tisoče veselih obrazov. Srečanje Slovencev združeno s Cankarjevo proslavo v Muenchenu, je dajalo vtis, da smo že doma. Nekaj več podatkov boste dobili iz lista, ki sem ga strgal iz revije ter Vam ga prilagam.

Pozdrave Vam in vsem znancem
za Ansambel Plesničar
Marko.

"JAZ, BRATJE, PA VEM ZA DOMOVINO . . ."

To je misel moža od tam, kjer drug v drugega prehajata skalnato gozdnati Kras in vlažno ravninsko barje, velikega rodoljuba s Klanca, pa književnika, dramatika, socialista in predanega Slovenca — Ivana Cankarja, čigar stoletnica rojstva mineva letos.

Najbrž ni naključje, da je zato tudi 5. srečanje slovenskih društev iz Zahodna Evrope v središču Bavarske, v Muenchnu, minevalo v znamenju Cankarjevih misli.

Slovenski München

Čeprav živi in dela na Bavarskem blizu štiri tisoč Slovencev, pa pod streho mogočne olimpijske dvorane (Olympiahalle) še zdaleč nikoli ni bilo toliko naših.

Na tradicionalnem srečanju so se zbrali Slovenci iz vseh vetrov. Največ seveda iz Zahodne Nemčije, prišli pa so predstavniki slovenskih društev iz Belgije, Švice, Francije, iz Avstrije in celo iz najbolj oddaljenega konca zemeljske krogle — iz Avstralije. Pisana družčina. Najštevilnejši so bili kajpak ansambli domačih napevov, pa pevci, folklorne skupine in ne nazadnje tudi recitatorji.

Z njimi pa še mnogi, ki niso nastopali, a so prišli, da bi se srečali s prijatelji in znanci, z njimi pokramljali o tem in onem ter preživeli nekaj prijetnih ur med svojimi.

Seme, ki kali . . .

Delovanja slovenskih društev iz Zahodne Evrope dobiva v matičnih deželah vse večji pomen, je povedal predsednik društva "Triglav" iz Muenchna — Slavko Mastnak, organizator letošnjega srečanja. Ne iz sentimentalnosti ali kakšnih drugih namigov, preprosto iz zaupanja v naše ljudi in v njihove pridne roke.

Najbolj zgovorno to dokazuje dejstvo, da je med pokrovitelji letošnjega srečanja bila tudi Bavarska deželna vlada!

TISKARSKI ŠKRAT

V gostilni se je hvalil, da je zakuril (zakupil) sosedovo domačijo.

*

Pod točko prazno (razno) se je nadaljevala uvodna razprava.

*

Na zadnji seji so veliko pozornost posvetili vernosti (varnosti) v podjetju.

*

Ko je bila polna (bolna), ji je mož stalno grozil.

*

Na prireditvi so počistili (počastili) umetnika.

"Osnovni namen dela naših društev je gojenje slovenske besede, folklorne in pesmi. Pa seveda šport," razkrije Slavko Mastnak. "Vsako društvo si na svojem območju prizadeva opravljati svoje poslanstvo čim bolj temeljito. In nemalokrat pride do pravca tega tekmovanja med društvi. Prav ta tekmovalni duh, ki vseskozi prepleta naše delo, je velika spodbuda, na kateri gradimo."

Pisane noše

Spored letošnjega srečanja je bil bogat in raznolik.

Slavnost se je začela že v dopoldanskih urah, z otvoritvijo razstave slovenske knjige v olimpijski dvorani in s številnimi športnimi tekmovanji med predstavniki posameznih društev.

Popoldan so imeli najprej besedo najmlajši — otroci naših delavcev iz zahodnoevropskih dežel na "Veselem toboganu". Pred mikrofoni in kamerami te silno priljubljene radijsko-televizijske javne oddaje.

Osrednjem delu so se predstavili s praznično obarvanim programom najprej ansambel "Alpe Adria" iz Muenchna, mladinski instrumentalni kvintet, ki se je lani uspešno predstavil tudi na ptujskem festivalu domače glasbe. Učenci slovenske šole, prav tako iz bavarske prestolnice, so nastopili z zborna recitacijo, za njimi še kvintet Statenberg društva „Maribor iz Hildna, mladinska folklorna skupina "Bled" iz Essna, pa pevski zbor "Doneči zvon" iz Muenchna ter mladinska folklorna skupina "Triglav" iz Reutlingena. **Nadvse toplo so bili sprejeti gostje iz daljnje Avstralije — ansambel bratov Plesničar, ki so iz turneje po Angliji skočili v Muenchen**, od tam pa jih bo pot vodila v Slovenijo, kjer bodo ostali vse do sredine poletja. (Povedali so, da bodo nastopili tudi na izseljeniškem pikniku v Škofji Loki 4. julija.)

Vrazigranem sporedu, ki ga je povezoval Marjan Kralj, so se zvrstili še pevci društva "Maribor" iz Hildna, narodnozabavni ansambel "Veseli Pomurci" iz Frankfurta, plesalci folklorne skupine "Triglav" iz Sindelfingna, kvintet "Triglav" iz rudarskega Marlebacha v Franciji, pevski zbor "Ivan Cankar" z Dunaja ter ansambel "Zdomci" iz Muenchna.

Pod Cankarjevo sliko, obešeno nad prizoriščem 5. srečanja Slovencev v Zahodne Evrope, je završčalo, ko se pred mikrofone stopili prvi gostje večera: ansambel bratov Avsenik. S poskočnimi vižami so razgreti že sicer dobro razpoloženo občinstvo še bolj. Plesišče je oživelo in se ni izpraznilo vse do konca večera. Za njimi so z izbranim programom nastopili še Zadovoljni Kranjci (tudi oni jubilejno razpoloženi, saj mineva prav letos dvajset let njihovega nastopanja). Posebej za naše rojake pa so stopili na oder še gostje iz Revirjev — trboveljska pihalna godba pod vodstvom prof. Mihe Gunzka in oktet Svoboda II, prav tako iz Trbovelj.

"Revirskega vikenda" v Muenchnu vsi, ki so slišali godbenike in pevce, ne bodo kmalu pozabili. Ne Slovenci ne Bavarci! (Po reviji "Stop")

Na proslavi so v prvi vrsti sedele prazne (razne) osebnosti.

*

Sunil (sumil) je vsakogar, ki je prišel v hišo.

*

Spomnil se je besed, da je pravčasno kisanje (kesanje) že marsikoga rešilo predolgega sedenja.

*

Na sestanku je toliko časa friziral (fraziral), da je mnoge začela boleti glava.

LJUBLJANA—KOPER 2 URI

V Sloveniji imajo sedaj elektrificirano progo od Maribora vse do Kopra. Motorne lokomotive, katere so dosedaj uporabljali na odseku Ljubljana — Koper so sedaj zamenjali z električnimi. Te lokomotive, ki so jih nabavili v Franciji bodo zmanjšale potni čas od Ljubljane do Kopra na 2 uri in 15 minut. S tem bodo pospešili prevoz v času turistične sezone in ubrzali prevažanje tovora v in iz Koperke luke.

RAZSTAVA POHIŠTVA

Slovensko ni zastopano

V nedeljo 25. aprila so v Melbournu odprli razstavo pohištva. Inozemska podjetja so se potrudila, da pokažejo najboljše svoje izdelke. Zaman pa smo med razstavljalci iskali imena slovenskih tvrdk. Tudi "Slovenia les", katere izdelke sedaj prodajo v Hawthornu na Glenferrie Rd., ni bila zastopana.

Slovensko pohištvo se brez dvoma lahko uvršča med najboljše na svetu toda zaman bo čakalo na kupce, če se ne bo znalo reklamirati in popularizirati. Razstava v Melbournu bi lahko predstavila slovenske izdelke najširšemu krogu občinstva. Na žalost je bila ta odlična prilika zamujena, čeprav na drugi strani lahko slišimo o krizi, ki jo ta industrija sedaj prestaja v Sloveniji.

KRAJE PO TOVARNAH V CELJU IN VELENJU

Končno so po daljšem času prišli na sled skupini, ki je na nedovoljen način odnašala oziroma kradla vrednostne predmete iz tovarne gospodinske opreme Gorenje v Velenju.

Sumijo devet ljudi, da so na nedovoljen način izmaknili iz tovarne več barvnih televizorjev, hladilnih skrinj, elektromotorjev za pralne sroje in druge drobne izdelke Gorenja. Po prvih ocenah, ki pa niso zadnje, gre za storjeno škodo v višini 60 do 70 starih milijonov din.

Drugi primer je vezan na celjsko Cinkarno. 19. januarja letos so pripravili Branka Franka, 27. doma iz Doljnega Macena pri Džurmancu, po poklicu trgovskega pomočnika in od lanskega leta zaposlenega v celjski Cinkarni. Franko je od lani pa do prijetja storil 10 vlomov, dva grabeža in eno tatvino, do sedaj ugotovljena škoda, ki jo je s te mpovzročil pa je okoli 15 starih milijonov din. Tako je enkrat vlomil v zaboje Sigmee iz Žalca, ki je delala v Cinkarni in iz njih odnesel raznih predmetov v vrednosti štirih starih milijonov din. Drugo večjo stvar je storil v začetku letošnjega leta, ko je v Cinkarni iz birata žične odnesel 2050 kg cinkove žice, zvite v kolo-barje.

Zanimive številke

Prebivalstvo Jugoslavije je koncem preteklega leta štel 21,352.000. Po veličini je Jugoslavija na osmem mestu v Evropi. V preteklem letu se je rodilo 384.000 otrok in je bilo sklenjenih 180.000 porok. Ločitev je bilo 25.000 in ta številka postavlja Jugoslavijo v pogledu ločitev na zadnje mesto v Evropi.

BALKANSKE IGRE V CELJU

Prvikrat bodo Balkanske Igre v Sloveniji letos od 18. do 20. junija in to z udeležbo reprezentanc Romunije, Bolgarije, Grčije, Turčije in Jugoslavije. V Celju bo tako nastopila vrsta olimpijskih zmagovalcev ter svetovnih in evropskih rekorderjev. To še posebej velja za ženski ekipi odličnih Bolgark in Romunk, pa tudi med moškimi posamezniki so nekatere prave "špice" svetovne atletike. Celjska prireditelj ne bo samo revija atletov in atletinj Balkanskih držav, temveč tudi odskočna deska za bližnje poletne olimpijske igre v Montrealu.

Obeta se pravi športni praznik, kjer bo so delovalo vse Celje. BAI 76 pa je priložnost, da bodo v svetu čuli za industrijsko, kulturno in športno Celje prav po zaslugi atletike.

KRIZA V POHIŠTVENI INDUSTRIJI SLOVENIJE

Kriza, ki je nastala preteklo leto v pohištveni industriji ni prizanesla tudi delovnemu kolektivu polzelskega Garanta. Predvsem je bil rezultat krize ta, da so ob koncu leta znašale zaloge gotovih izdelkov toliko, kolikršna je enomesečna proizvodnja te delovne organizacije.

Prav zaradi krize, ki je nastala, so se odločili za temeljito raziskavo tržišča ter začeli pripravljati nov proizvodni program, in to skupaj z Inštitutom za industrijsko oblikovanje iz Ljubljane.

To koristno sodelovanje med znanostjo in proizvodnjo je rodilo nov proizvodni program za letošnje leto. Tako so konec lanskega leta prejeli na mednarodnem sejmu pohištva v Beogradu najvišje priznanje — Zlati ključ in to za tako imenovano pohištvo v sistemu. Sam sistem tega pohištva je sestavljen in je moč iz posameznih elementov sestavljati spalnice, dneve in študentske sobe in otroške sobe, delovne kabinete, garderobe ter opremo za hotele.

Na sejmu je bilo razstavljenih 600 eksponatov, podelili pa so štiri Zlate ključe.

Lani so se uspešno vključili v izvoz predvsem v Libijo, Kuvajt in Združene arabske emirate. Tako je vrednost izvoza v letu 1975 zmašala 500.000 ameriških dolarjev.

Za izvoz v našete države so se odločili predvsem zato, ker je analiza tržišča pokazala, da vlada tako na zahodu kot na vzhodu prevelika konkurenca, dokaz za to pa je tudi to, da so mnogi jugoslovanski proizvajalci pohištva že morali omejiti izvoz.

NA

PRIJETEN VEČER

S PLESOM

STE VABLJENI

VSAGO DRUGO SOBOTO

V MESECU

V

NAŠEM DOMU

NA HRIBU V ELTHAMU

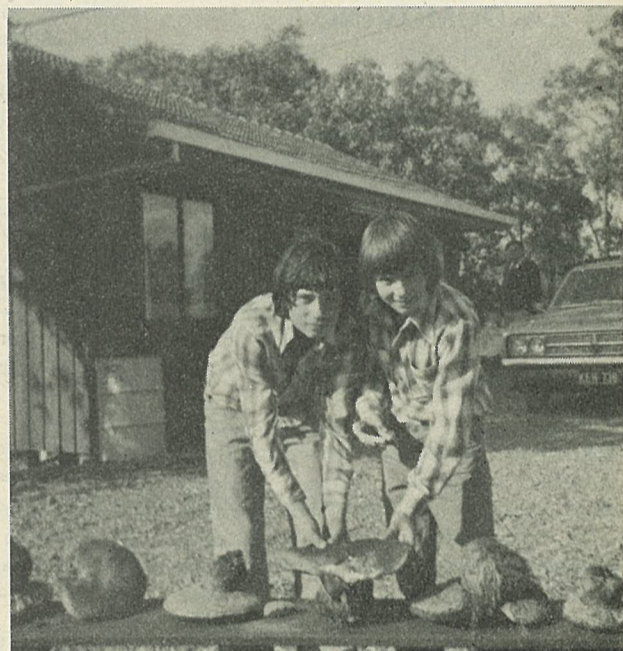
Slovensko Društvo Melbourne

Ansambel "Drava" si je osvojil še eno priznanje s svojim nastopom na televizijskem programu "New Faces".

Kakor oče tudi sin —
John Hartman (na desni) je prav tako često na hribu v Elthamu kot njegov "stari" (na levi) — poleg mladega Hartmana je John Cvetko.

Na Festivalu slovenskih ansamblov v Muenchenu so nastopili tudi bratje Plesničar iz Melbourne.

TUDI NA GORENJSKEM JE TRESLO

Takole pišejo v pismu z Gorenjskega kota:

"Rad bi Ti že preje odpisal pa ni bilo mogoče. Vem, da Ti je že poznano, da je bil potres v severozapadni Italiji z žariščem v Vidmu. Ta potres je tudi pri nas močno stresel. Z več hiš so popadali dimniki. Na mene je zelo vplival, še sedaj se ne počutim nič prav. Hudo

je na italejski strani in tudi Kobarid in Tolmin ter še več vasi je hudo prizadetih. Tudi v Bohinju je bilo precej hudo. Nikoli ne bom poznabil, kako se je na sedmega maja okrog devete ure zvečer hiša majala. Precej hiš v naši vasi je dobilo razpokline. Sledijo pa še vedno manjši sunki."

F. PREŠEREN:

VRBI

To thee, sweet, happy Verba, all my praise!
Dear corner of my father's home and land,
Why did the thirst for knowledge e'er demand
My going hence into life's tortuous ways!

I should not, then, have found how joy that sways
The mind becomes but poison in man's hand;
Faith in myself all gone, I would not stand
Here tossed by inner storms through night and days.

A helpmate and a love for me alone —
A dowry, priceless far above all mark —
I should have won with her my heart had known,

Then might have floated smoothly my life's bark,
My house, my fertile fields, and all my own
Protected by our patron, good St. Mark.

(Prevedel: Matthews)